

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT RS ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska 56, 1000 Ljubljana

T: 01 420 44 88
F: 01 420 44 83
E: gp.irsop@gov.si

Zadeva: 010-3/2026-1

Datum: 27. 7. 2026

Zadeva: KRITERIJI ZA DOLOČANJE PRIORITETNIH INŠPEKCIJSKIH NADZOROV IRSOP V LETU 2026 (julij 2026)

V skladu s sklepom Vlade RS, št. 06100-4/2015/15 z dne 2. 4. 2015, ministrstva, inšpektorati v njihovi sestavi in inšpekcije, ki delujejo v ministrstvih, na svojih spletnih straneh objavijo kriterije za določanje prioriteten inšpekcijskih nadzorov, upoštevaje oceno tveganja na posameznem področju.

Kriteriji za določitev prioriteten inšpekcijskih nadzorov, upoštevaje oceno tveganja na posameznem področju dela Inšpektorata RS za okolje in prostor (v nadaljevanju IRSOP):

A) INŠPEKCIJA ZA OKOLJE

I. REDNI INŠPEKCIJSKI NADZORI

Osnovno izhodišče načrta dela inšpekcije za okolje (v nadaljevanju: IO) je zagotoviti sistematični nadzor nad pomembnimi viri obremenjevanja okolja. Načrtovanje inšpekcijskih pregledov zahteva tudi Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV, 56/25 – PoZ in 11/26 – odl. US – v nadaljevanju: ZVO-2).

ZVO-2 v 243. členu določa, da se inšpekcijski nadzor nad osebam, ki morajo imeti okoljevarstveno dovoljenje ali odločbo o dovolitvi opravljanja priglase dejavnosti za ravnanje z odpadki iz 25. člena ZVO-2, opravlja v skladu z načrtom nadzora, ki se sprejme za tri leta (243. člen ZVO-2).

Okoljski inšpekcijski načrt je v skladu z ZVO-2 potrebno pripraviti tudi za naprave, ki povzročajo industrijske emisije. Na podlagi okoljskega inšpekcijskega načrta se pripravlja programe za redne okoljske inšpekcijske preglede, ki vključujejo določitev pogostosti inšpekcijskih pregledov naprav na kraju samem. Časovni presledek med dvema pregledoma na kraju samem temelji na sistematičnem ocenjevanju okoljskih tveganj, pri katerem se določi, katere naprave so bolj nevarne in katere so manj nevarne, ter ne sme presegati enega leta za najnevarnejše naprave in treh let za najmanj nevarne. Če inšpekcijski pregled pokaže veliko neskladnost s pogoji iz okoljevarstvenega dovoljenja, se v šestih mesecih po tem pregledu opravi dodaten inšpekcijski pregled na kraju samem (244. člen ZVO-2).

Prav tako je treba v skladu z 245. členom ZVO-2 pripraviti načrt nadzora obratov ter redno pripravljati in izvajati programe rednega inšpekcijskega nadzora vseh obratov manjšega in večjega tveganja (SEVESO obrati), ki vključujejo pogostost pregledov na kraju samem za različne vrste obratov. Obdobje med dvema zaporednima pregledoma na kraju ne sme biti daljše od enega leta za obrate večjega tveganja in treh let za obrate manjšega tveganja. Če je bila med inšpekcijskim pregledom ugotovljena večja neskladnost s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, se mora v šestih mesecih izvesti dodaten inšpekcijski pregled.

Ker število inšpektorjev za okolje ne zadostuje, da bi lahko vsak vir obremenjevanja okolja redno nadziral vsaj vsake tri leta, smo na IO že pred leti uvedli sistematični nadzor nad pomembnimi viri obremenjevanja okolja in v ta namen izdelali kriterije, na podlagi katerih smo naprave razdelili v tri kategorije. Uvrstitev naprave v posamezno kategorijo je določala pogostost inšpekcijskih pregledov na posamezni napravi.

V letu 2024 smo v Informacijski sistem za podporo delu inšpekcijskih organov (INSPIS) integrirali Okoljski informacijski sistem (OIS), ki omogoča še bolj sistematično načrtovanje dela inšpektorjev. Modul OIS omogoča izračun pogostosti inšpekcijskih nadzorov na podlagi ocenitve posamezne

naprave glede na tveganje za okolje in izdelavo letnega programa dela za posameznega inšpektorja, z upoštevanjem zahtev zakonodaje glede pogostosti pregledov. OIS omogoča sprotno spremljanje realizacije plana dela po posameznem inšpektorju, spremljanje sprememb kriterijev, ki so bili podlaga za ocenitev tveganja za okolje, ki ga predstavlja posamezna naprava ter ostalih parametrov, ki so pomembni za načrtovanje dela IO.

Letni program dela za posameznega inšpektorja se je za leto 2026 izdelal z aplikacijo OIS, ki je integrirana v računalniški sistem organa INSPIS.

II. IZREDNI NADZORI

Usmeritve za vrstni red obravnave prijav na področju dela inšpektorjev za okolje določajo vrstni red obravnave prijav pravnih in fizičnih oseb, kot sledi iz nadaljevanja. V primeru prejetih več prijav zoper istega ali različne kršitelje oziroma zavezance, na nekem zaokroženem območju, kjer so prijave materialno in vsebinsko povezane, se te obravnavajo celovito.

ZRAK

1. prioriteta:

- Prijave, iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba – 144. člen in 211. člen ZUP);
- Prijave, ki se nanašajo na resne okoljske pritožbe, ob okoljski nesreči iz 63. člena ZVO-2, okoljski škodi iz 162. člena ZVO-2 ter izredne dogodke in v primerih neskladnosti pri obratovanju IED naprav, ki povzročajo industrijske emisije (244. člen ZVO-2);
- Prijave v povezavi z resnimi pritožbami, nesrečami in skorajšnjimi nesrečami, izrednimi dogodki in primeri neskladnosti SEVESO naprav (245. člen ZVO-2).

2. prioriteta:

- Emisije snovi v zrak iz IED ali SEVESO naprave, ki niso zajete v prejšnji točki;
- Emisije snovi v zrak iz gradbišč, na katerih izvajanje gradbenih del traja več kot 12 mesecev, ali na območju naselja, ki ima status mesta, ali na območju degradiranega okolja, če površina gradbišča presega 4 000 m² ali prostornina gradbišča presega 10 000 m³, ali če površina gradbišča presega 10 000 m² ali prostornina gradbišča presega 20 000 m³.

3. prioriteta:

- Emisije snovi v zrak iz drugih industrijskih naprav (ne-IED ali ne-SEVESO);
- Naprave HOS;
- Emisije snovi v zrak iz gradbišč, ki niso zajeta v prejšnji točki.

4. prioriteta:

- Drugo.

VODE – pristojnost s področja industrijskega onesnaževanja voda in tveganja za okolje ter emisij snovi v vode iz naprav, za katere je predpisan obratovalni monitoring

1. prioriteta:

- Prijave, iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba – 144. člen in 211. člen ZUP);
- Prijave, ki se nanašajo na resne okoljske pritožbe, ob okoljski nesreči iz 63. člena ZVO-2, okoljski škodi iz 162. člena ZVO-2 ter izredne dogodke in v primerih neskladnosti pri obratovanju IED naprav, ki povzročajo industrijske emisije (244. člen ZVO-2);
- Prijave v povezavi z resnimi pritožbami, nesrečami in skorajšnjimi nesrečami, izrednimi dogodki in primeri neskladnosti SEVESO naprav (245. člen ZVO-2).

2. prioriteta:

- Emisije snovi v vode iz IED ali SEVESO naprave, ki niso zajete v prejšnji točki – industrijsko onesnaževanje voda;
- Nadzor zavezancev v povezavi s potencialnimi vzroki nesreč;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen več kot 40 m³;
- Komunalne čistilne naprave nad 2000 PE – naprave, za katere je predpisan obratovalni monitoring.

3. prioriteta:

- Emisije snovi v vode iz drugih industrijskih naprav (ne-IED ali ne-SEVESO) – industrijsko onesnaževanje voda;
- Emisije snovi v vode iz komunalnih čistilnih naprav pod 2000 PE – naprave, za katere je predpisan obratovalni monitoring;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen med 10 m³ in 40 m³.

4. prioriteta:

- Odvajanje komunalnih odpadnih vod – iz naprav, za katere je predpisan obratovalni monitoring;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen manj kot 10 m³;
- Drugo.

ODPADKI

1. prioriteta:

- Prijave, iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba – 144. člen in 211. člen ZUP);
- Čezmejno pošiljanje odpadkov – zaustavljene nezakonite pošiljke na cestah oziroma na mejnih prehodih, poizvedbe tujih nadzornih oziroma pristojnih organov o delovanju slovenskih podjetij.
- Obvestila IJS zaradi preseganja 80 % količine odpadne embalaže, ki jo izvajalec javne službe lahko hkrati predhodno skladišči glede na zmogljivost zbirnega centra ali hkrati skladišči glede na zmogljivost objekta za skladiščenje odpadne embalaže (tretji odstavek 21. člena Uredbe o embalaži in odpadni embalaži);
- Obvestila IJS zaradi preseganja 80 % količine odpadnih nagrobnih sveč, ki jih izvajalec javne službe zbiranja lahko hkrati predhodno skladišči glede na zmogljivost oziroma obvestila upravljavcev pokopališč zaradi preseganja 80 % količine odpadnih nagrobnih sveč, ki jih upravljavec pokopališča lahko hkrati začasno skladišči glede na zmogljivost (prvi odstavek 19. člena Uredbe o odpadnih nagrobnih svečah);
- Odvrženih več kot 100 m³ nenevarnih ali več kot 250 kg nevarnih odpadkov, če se nezakonito dejanje še vedno izvršuje (tovorna vozila še vedno vozijo odpadke na parcelo, ki je predmet prijave);
- Prijave, ki se nanašajo na resne okoljske pritožbe, ob okoljski nesreči iz 63. člena ZVO-2, okoljski škodi iz 162. člena ZVO-2 ter izredne dogodke in v primerih neskladnosti pri obratovanju IED naprav, ki povzročajo industrijske emisije (244. člen ZVO-2);
- Prijave v povezavi z resnimi pritožbami, nesrečami in skorajšnjimi nesrečami, izrednimi dogodki in primeri neskladnosti SEVESO naprav (245. člen ZVO-2).

2. prioriteta:

- Ravnanje z odpadki IED ali SEVESO naprav, ki niso zajete v prejšnji točki;
- Zbiranje odpadkov brez ali v nasprotju s potrdilom o vpisu v evidenco odpadkov oziroma odločbo o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti, obdelava odpadkov brez ali v nasprotju z okoljevarstvenim dovoljenjem;
- Več kot 100 m³ nenevarnih ali več kot 50 kg nevarnih odpadkov (razen odpadkov, ki vsebujejo azbest);
- Več kot 250 kg odpadkov, ki vsebujejo azbest;
- Čezmejno pošiljanje odpadkov – ostale prijave;
- Več kot 5 izrabljenih motornih vozil (IMV).

3. prioriteta:

- Ravnanje z odpadki drugih industrijskih naprav (ne-IED ali ne-SEVESO);
- Več kot 10 m³ in manj kot 100 m³ nenevarnih ali manj kot 50 kg nevarnih odpadkov (razen odpadkov, ki vsebujejo azbest);
- Manj kot 250 kg odpadkov, ki vsebujejo azbest;
- Tri do pet izrabljenih motornih vozil (IMV).

4. prioriteta:

- Manj kot 10 m³ nenevarnih odpadkov;
- Dva ali manj izrabljena motorna vozila (IMV);
- Drugo.

DIMNIKARSKE STORITVE

1. prioriteta:

- Prijave, iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba – 144. člen in 211. člen ZUP);
- Prijava možnosti ogrožanja človeškega življenja in zdravja zaradi velike verjetnosti zastrupitve z ogljikovim monoksidom;

2. prioriteta:

- Obvestila dimnikarjev zaradi neodpravljenih pomanjkljivosti, ki jih dimnikar predlaga uporabniku na zapisnik;

3. prioriteta:

- Nadzor nad dimnikarskimi družbami;
- Nadzor upravljavcev MKN (razen čezmernih koncentracij CO v prostorih) – pravne osebe;
- Nadzor uporabnikov MKN zaradi uporabe nedovoljenega goriva v mali kurilni napravi.

4. prioriteta:

- Nadzor upravljavcev MKN (razen čezmernih koncentracij CO v prostorih) – fizične osebe;
- Drugo.

HRUP

3. prioriteta:

- Hrup iz industrijskih naprav.

4. prioriteta:

- Drugo.

POSEGI BREZ OKOLJEVARSTVENEGA SOGLASJA:

1. prioriteta:

- Prijave, iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba – 144. člen in 211. člen ZUP).

2. prioriteta:

- Poseg v okolje, za katerega ni bilo pridobljeno okoljevarstveno soglasje oziroma se izvaja v nasprotju z okoljevarstvenim soglasjem oziroma gradnja objekta z vplivi na okolje, za katerega je potrebno gradbeno dovoljenje, ki se izvaja v nasprotju s projektnimi pogoji za preprečitev, zmanjšanje ali odstranitev škodljivih vplivov na okolje v skladu z ZVO-2.

KEMIKA LIJE:

3. prioriteta:

- Nadzor nad ravnanjem s snovmi in odpadnimi snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč, naprave nad 30 kg plina;

4. prioriteta:

- Nadzor nad ravnanjem s snovmi in odpadnimi snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč, naprave pod 30 kg plina.

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI:

2. prioriteta:

- Vse prijave.

ELEKTROMAGNETNA SEVANJA:

4. prioriteta:

- Vse prijave.

SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE:

4. prioriteta:

- Vse prijave.

III. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno obvezno delo vsakega inšpektorja za okolje.

B. INŠPEKCIJA ZA NARAVNE VIRE IN RUDARSTVO

B.1. RUDARSKA INŠPEKCIJA

I. REDNI NADZORI

Osnovno izhodišče načrta dela rudarskih inšpektorjev je zagotoviti sistematični nadzor nad izvajanjem rudarskih del v pridobivalnih prostorih in pri izgradnji predorov na način, da ni ogroženo zdravje in varnost delavcev.

Za inšpekcijski nadzor rudarskih inšpektorjev je določena periodika izvajanja. Ta je določena v 127. členu ZRud-1.

Poleg inšpekcijskih nadzorov rudarski inšpektorji vodijo tudi upravne postopke za izdajo mnenj po 22., 23. in 24. členu ZRud-1.

Glede na določbe ZRud-1 in glede na število rudarskih inšpektorjev si je rudarska inšpekcija določila osnovne cilje oziroma kriterije:

1. Nadzor rudarskega inšpektorja v primeru smrtne ali skupinske nesreče v rudniku.

Po prvem odstavku 127. člena ZRud-1 mora rudarski inšpektor v primeru smrtne ali skupinske nesreče v rudniku takoj, na kraju samem pričeti z raziskavo okoliščin nesreče, odrediti ukrepe za zavarovanje dokazov in ukrepe varnostne narave in izdelati pisno mnenje o vzrokih nesreče.

2. Nadzor rudarskega inšpektorja nad izvajanjem rudarskih del na 1 (eno) leto.

Drugi odstavek 127. člena ZRud-1 določa, da mora rudarski inšpektor najmanj enkrat letno opraviti nadzor nad izvajanjem rudarskih del, ki jih ogroža metan, drugi plini, vdori vode, mulja in blata, nevaren premogov prah, kremenov prah ali živosrebrni hlapi ter prostor, kjer je nevarnost radioaktivnih sevanj in v primerih, ko je tveganje za nevarne pojave povečano. Rudarski inšpektor mora nadzor nad izvajanjem rudarskih del opraviti tudi v pridobivalnih prostorih, kjer je do izteka koncesije manj kot 3 leta.

3. Nadzor rudarskega inšpektorja nad izvajanjem rudarskih del na 2 (dve) leti.

Po tretjem odstavku 127. člena ZRud-1 mora rudarski inšpektor v vseh ostalih primerih opraviti nadzor najmanj enkrat na dve leti.

II. IZREDNI NADZORI

Usmeritve za vrstni red obravnave prijav na področju dela rudarskih inšpektorjev določajo vrstni red obravnave prijav pravnih in fizičnih oseb, kot sledi iz nadaljevanja. V primeru prejetih več prijav zoper istega ali različne kršitelje oziroma zavezance, na nekem zaokroženem območju, kjer so prijave materialno in vsebinsko povezane, se te obravnavajo celovito.

1. Prioriteta:

- Prijave, iz katerih je jasno razvidno, da je treba odrediti ukrep prepovedi za odpravo nepravilnosti z ustno odločbo, kot jo določa 211. člen ZUP in 129. člen ZRud-1;
- Prijave, ki se nanašajo na varnost in zdravje delavcev iz katerih izhaja, da je lahko ogroženo zdravje in življenje delavcev;
- Raziskava skupinskih nezgod;
- Raziskava nezgod s smrtnim izidom;
- Razstreljevalna dela;
- Prijave, ki se nanašajo na neuporabo ali uporabo poškodovanih naprav v protieksplzijski zaščiti, pri pridobivanju mineralnih surovin v podzemnih prostorih, kjer se nahaja eksplozivna atmosfera.

2. Prioriteta:

- Posegi v prostor, ki se izvajajo brez izdanih upravnih dovoljenj – nezakonita rudarska dela;
- Posegi v prostor za katera so izdana gradbena dovoljenja ali odločbe za izdelavo gozdne infrastrukture pri katerih se preverja priglasitev količin pridobljenih mineralnih surovin;
- Raziskava nevarnih pojavov;
- Raziskava težjih poškodb pri delu;
- Prijave nevarnih dogodkov, poškodo naprav in poškodb zaposlenih pri delih, katerih vzrok poškodb je električni tok.

3. Prioriteta:

- Vplivi izvajanja rudarskih del na okolico (monitoring);
- Nepravilnosti pri izvajanju rudarskih del (splošno);
- Neskladje izvedenih parametrov etaž s projektiranim stanjem;
- Prijave, ki se nanašajo na uporabo poškodovanih elektro naprav in instalacij.

4. Prioriteta:

- Posegi izven pridobivalnega prostora;
- Izvajanje sanacije kamnolomov;
- Nasipavanje pridobivalnih prostorov z odpadki;
- Raziskava lažjih nezdod;
- Kršenje določil koncesijske pogodbe (splošno);
- Drugo.

III. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno delo rudarskih inšpektorjev.

B.2. INŠPEKCIJA ZA NARAVO IN VODE

Inšpektorji za naravo in vode imajo v letu 2026 prednostno nalogo nadaljevanje in zaključevanje začeti inšpekcijskih postopkov.

I. REDNI NADZORI

Glede na število inšpektorjev za naravo in vode je osnovno izhodišče načrta dela zagotoviti sistematični nadzor nad pomembnimi viri obremenjevanja narave in izvajanja predpisov s področja varstva voda. Predpisi, ki jih nadzirajo inšpektorji za naravo in vode zaenkrat še ne določajo obvezne redne letne periodike inšpekcijskega nadzora, zato si je Inšpekcija za naravo in vode glede na zelo široko področje dela in glede na število inšpektorjev določila osnovne cilje oziroma kriterije:

1. **Nadzor vodnih in priobalnih zemljišč** s ciljem preprečevanja nedovoljenih posegov na vodna in priobalna zemljišča;
2. **Nadzor vodnih pravic** s ciljem zakonite rabe vode na področju oskrbe s pitno vodo;
3. **Nadzor naravnih vrednot, posegov na območja Natura 2000 ter na zavarovana območja** s ciljem preprečevanja nedovoljenih posegov na zaščitena območja;
4. **Nadzor nad zagotavljanjem spoštovanja zahtev varstva prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst;**
5. **Nadzor in preventivno delovanje z namenom preprečitve nezakonite vožnje v naravnem okolju.**

II. IZREDNI NADZORI:

Usmeritve za vrstni red obravnave prijav na področju dela inšpektorjev za naravo in vode določajo vrstni red obravnave prijav pravnih in fizičnih oseb, kot sledi iz nadaljevanja. V primeru prejetih več prijav zoper istega ali različne kršitelje oziroma zavezance, na nekem zaokroženem območju, kjer so prijave materialno in vsebinsko povezane, se te obravnavajo celovito.

VODE

1. Prioriteta:

- Prijave, iz katerih je razvidno da je potrebno odrediti ukrep prepovedi za odpravo nepravilnosti z ustno odločbo, kot jo določa 211. člen ZUP.

2. Prioriteta:

- Posegi v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim in se izvajajo v času prejema prijave;

- Raba vode brez vodnega dovoljenja ali koncesije ali v nasprotju z njima, ko gre za rabo, večjo od 50.000 m³;
- Odlaganje ali odmetavanje snovi ali predmetov v vode in priobalna zemljišča, ki zaradi svojih lastnosti lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih ali obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave;
- Oskrba s pitno vodo, raba vode za namen oskrbe s pitno vodo brez vodnega dovoljenja.

3. Prioriteta:

- Posegi brez vodnega soglasja ali mnenja, ki so stari 3 leta ali manj;
- Raba vode brez vodnega dovoljenja ali koncesije ali v nasprotju z njima, ko gre za rabo, manjšo od 50.000 m³;
- Nadzor Qes (v času suše 2. prioriteta);
- Odpadki na vodnih in priobalnih zemljiščih;
- Nasipavanja.

4. Prioriteta:

- Posegi na vodna in priobalna zemljišča, ki so stari več kot 3 leta;
- Evidentirana posebna raba vode;
- Drugo.

NARAVA

1. Prioriteta:

- Prijave, iz katerih je razvidno, da je potrebno odrediti ukrep prepovedi za odpravo nepravilnosti z ustno odločbo, kot jo določa 211. člen ZUP;
- Posegi na naravnih vrednotah, če je neposredno ogrožen njen obstoj, vsa ravnanja v nasprotju z varstvenim režimom na zavarovanih območjih – prvo in drugo območje;
- Prijava oziroma mnenje ZRSVN o zgodnjem odkritju invazivne vrste, kjer se zahteva hitro ukrepanje (24.f člen v povezavi s 154.b člen ZON).

2. Prioriteta:

- Posegi na naravnih vrednotah, posegi na območja Natura 2000 ter na zavarovanih območjih in niso stari več kot 3 leta;
- Prijave poškodovanja ali odvzema živali iz narave in gre za več kot 6 osebkov iz seznama A Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah ali za posamezen osebek velikih zveri ali za osebek večjega sesalca;
- Za osebek s seznama prepovedanih vrst živali (6b,c člen Zakona o zaščiti živali);
- Za mednarodno trgovino s celim osebkom CITES živali ali rastlin za rastlinske vrste iz poglavja A Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah;
- Prijava ogrožanja habitata, rastišča ali same rastlinske vrste iz priloge A Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah, označene s kategorijo H*;
- Nadzor ZOO ali ZOO podoben prostor;
- Organiziranje (oglaševanje) vožnje v naravnem okolju na območjih z naravovarstvenim statusom.

3. Prioriteta:

- Posegi na območjih z naravovarstvenim statusom, ki so se izvajali več kot 3 leta nazaj;
- Prijave poškodovanja ali odvzema živali iz narave (in gre za manj kot 6 osebkov Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah ali za del osebkov zavarovanega s CITES konvencijo);
- Ogrožanje habitata oziroma rastišča rastlinske vrste iz priloge A Uredbe o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah;
- Jame.

4. Prioriteta:

- Invazivne tujerodne vrste, ko ne gre za zgodnje odkritje invazivne vrste;
- Nadzor planinskih poti;
- Glive;
- Vožnja v naravnem okolju.

III. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno delo inšpektorjev za naravo in vode

C. GRADBENA IN GEODETSKA INŠPEKCIJA

C.1. GRADBENA INŠPEKCIJA

I. REDNI INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

Osnovno izhodišče načrta dela je zagotoviti sistematičen nadzor nad temeljnimi nalogami gradbene inšpekcije preko koordiniranih akcij nadzora. Redni pregledi v zvezi s koordiniranimi akcijami predstavljajo redno obvezno delo vsakega gradbenega inšpektorja. Gradbeni inšpektor mora opraviti vsaj toliko nadzorov, kot je načrtovano z letnim planom dela za posamezno akcijo.

Osnovni cilji gradbene inšpekcije so definirani preko štirih temeljnih nalog in sicer:

- G1 – Preprečevanje nedovoljenih gradenj oziroma objektov;
- G2 – Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov;
- G3 – Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj;
- G4 – Kontroliranje ostalih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije (ZIMI).

Temeljna naloga G4 je le evidenčna, saj na načrtovanje aktivnosti po teh temeljnih nalogah gradbena inšpekcija ne more vplivati, saj so dejanja inšpektorjev odvisna predvsem od prispelih vlog, zahtev drugih organov oziroma ugotovitev na terenu.

OBRAVNAVA PRIJAV IN ZADEV

Kriterije v delu, ki se nanašajo na obravnavo prijav in zadev, določa Gradbeni zakon-1 v 88. členu, ki pravi, da se pri določanju vrstnega reda obravnave prijav in zadev upoštevajo stopnja javnega interesa, faza izvajanja gradnje, vrsta kršitve, lega, lastnosti in namen objekta, podrobneje pa so prioritete opredeljene v internem aktu IRSOP. Gradbeni inšpektorji vsako prejeto prijavo, ki jo prejmejo s strani pravnih ali fizičnih oseb, rangirajo, prijave pa obravnavajo po vrstnem redu, določenim z njenim rangom. Vsaka prejeta prijava je tako obravnavana, ko je glede na kriterije razvrščanja na vrsti za obravnavo.

Gradbeni inšpektorji pri obravnavi prijav, pri vodenju inšpekcijskih postopkov in pri opravljanju upravnih izvršb po določenih veljavne zakonodaje upoštevajo predvsem javno korist in javni interes. Namen razvrščanja in določanja prioritet je zagotavljanje učinkovitejšega delovanja gradbene inšpekcije pri izvajanju njene prvenstvene naloge, to je zagotavljanje spoštovanja zakonov in podzakonskih predpisov na področju prostora in sicer poenoteno glede na pomembnost po celi Sloveniji, brez morebitnih zunanjih vplivov in pritiskov na inšpekcijske postopke. Zakon o splošnem upravnem postopku posebej ureja ukrepanje v primeru nujnih ukrepov v javnem interesu, to je kadar obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost ali za premoženje večje vrednosti. Tako je prioriteta naloga gradbene inšpekcije, da obravnava zadeve, v katerih obstaja sum nevarnosti za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost ali za premoženje večje vrednosti.

Prioritete dela gradbene inšpekcije pri obravnavi prijav in vodenju zadev upoštevajo predvsem stopnjo javnega interesa za obravnavo prijave, ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- Stopnja javnega interesa (prijave, iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti);
- Faza izvajanja gradnje (objekti v gradnji; že zgrajeni objekti; druge prijave);
- Vrsta kršitve – glede na zahtevnost objektov po Uredbi o razvrščanju objektov (zahtevni; manj zahtevni; nezahtevni);
- Vrsta kršitve – glede na vrsto nadzora (nelegalne gradnje oziroma objekti; neskladne gradnje oziroma objekti; uporaba objektov; nadzor nad udeleženci gradnje; gradbeni proizvodi);
- Stopnja javnega interesa in lega objekta – glede nevarnosti (potencialno nevarni javni objekti; ogrožanje javnih površin v državni ali v občinski lasti; objekti v privatni lasti);
- Namen objekta (javni objekti: šola, vrtec, bolnišnica, ipd.; industrijski objekti; gradnja v območjih javnih površin in komunalnih vodov; večstanovanjski objekti; poslovni objekti; stanovanjski objekti; ne stanovanjski objekti; inženirski objekti);
- Lastnosti: objekti z vplivi na okolje; objekti na zaščitnih območjih – TNP, krajinski parki, vodovarstvena področja, kmetijska zemljišča, gozdne površine ipd.; ponovitveno dejanje; začetek gradnje – kjer je še možno gradnjo ustaviti; gradnja za trg).

Prijave v zvezi z nezakonitimi rudarskimi deli, iz katerih izhaja, da so nezakonita rudarska dela v teku (se pravi gre za nov poseg), se obravnava kot A prioriteta. Ostale prijave v zvezi z nezakonitimi rudarskimi deli imajo prioriteto C.

Prejete prijave oziroma vloge v povezavi s 53. členom Uredbe o odlagališčih odpadkov se obravnavajo kot A prioriteta.

Prejete prijave v povezavi s prijavo začetka gradnje na podlagi 76. čl. GZ-1 se rangirajo glede na stanje gradnje objekta.

Gradbeni inšpektorji nemudoma opravljajo tudi redne nadzore (tudi če je podana pobuda) v zadevah, kjer je potrebno zaščititi javni interes (zadrževanje večjega števila ljudi, objekti z vplivi na okolje, nevarnost za življenje, zdravje in splošno premoženje).

II. IZVRŠEVANJE INŠPEKCIJSKIH ODLOČB

Kriterije v delu, ki se nanašajo na izvajanje izvršb inšpekcijskih odločb po drugih osebah, določa Gradbeni zakon-1 v 101. členu, ki pravi, da se pri izvajanju izvršbe po drugih osebah upošteva stopnja javnega interesa po naslednjih merilih:

- Pravno stanje izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba;
- Fizične in druge lastnosti objekta;
- Vpliv objekta na ljudi in okolje;
- Lega objekta;
- Objekt v javni rabi ali objekt, v katerem se opravlja dejavnost, ali objekt gospodarske javne infrastrukture;
- Možnost legalizacije.

Gradbeni inšpektorji izvršljive inšpekcijske odločbe izvršujejo po vrstnem redu, ki ga določajo sprejete prioritete za razvrščanje izvršilnih postopkov. Prioritete pri razvrščanju upoštevajo zlasti stopnjo javnega interesa za izvršitev odločbe z upoštevanjem naslednjih kriterijev:

- Pravno stanje (pravnomočnost, izvršljivost) izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba;
- Fizične in druge lastnosti objekta – zahtevnost objekta po Uredbi o razvrščanju objektov (zahtevni, manj zahtevni, nezahtevni, ipd.);
- Vpliv objekta na ljudi in okolje – glede nevarnosti (potencialno nevarni javni objekti, ogrožanje javne površine v državni ali občinski lasti; objekti v privatni lasti);
- Lega objekta (objekt za katerega je s predpisi o varstvu okolja določeno, da je zanj presoja vplivov na okolje obvezna ter objekt za katerega s predpisi o varstvu okolja ni obvezna presoja vplivov na okolje; objekti na zaščiteneh območjih – nacionalni/narodni park, regijski park, krajinski park, Natura 2000, naravne vrednote in spomeniki, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja, naravni rezervat, zaščiteno mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, zemljišča s podzemnimi vodami, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče, naravna zdravilna sredstva, varovalni pas posameznih objektov gospodarske javne infrastrukture, zemljišča, na katerih je območje izključne rabe letališča, vzletišča oziroma infrastrukturnega objekta navigacijskih služb zračnega prometa ter zemljišča, nad katerimi je na podlagi predpisov, ki urejajo letalstvo, določeno območje nadzorovane rabe in območje omejene rabe, območja s področje obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi varovani pasovi ali katera druga zaščitena območja, ki so razvidna iz prostorskih aktov);
- Objekti v javni rabi;
- Objekti, v katerih se opravlja dejavnost;
- Objekt gospodarske javne infrastrukture;
- Možnost legalizacije objekta.

Gradbeni inšpektorji so pri izvajanju izvršbe po drugih osebah dolžni dosledno upoštevati vrstni red izvršilnih postopkov, določen na podlagi prioritete dela gradbene inšpekcije pri izvršilnih postopkih.

III. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno obvezno delo vsakega gradbenega inšpektorja.

C.2. GEODETSKA INŠPEKCIJA

I. REDNI INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

Osnovno izhodišče načrta dela je zagotoviti sistematičen nadzor nad temeljnimi nalogami geodetske inšpekcije preko koordiniranih akcij nadzora. Redni pregledi v zvezi s koordiniranimi akcijami predstavljajo redno obvezno delo geodetske inšpektorice. Geodetska inšpektorica mora opraviti vsaj toliko nadzorov, kot je načrtovano z letnim planom dela za posamezno akcijo.

Osnovni cilji geodetske inšpekcije so definirani preko štirih temeljnih nalog in sicer:

Geo1 – Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geode in geode;

Geo2 – Nadzor nad evidencami nepremičnin;

Geo3 – Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb.

II. OBRAVNAVA PRIJAV IN ZADEV

Geodetska inšpektorica pri obravnavi prijav pravnih in fizičnih oseb in pri vodenju inšpekcijskih postopkov upošteva predvsem javno korist in javni interes.

Geodetska inšpekcija pri določanju prioriteten inšpekcijskih nadzorov upošteva naslednje kriterije, ki so razvrščeni po pomembnosti:

1. Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geode in geode;
2. Nadzor nad evidencami nepremičnin;
3. Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb.

III. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno obvezno delo geodetske inšpektorice.

D. STANOVANJSKA INŠPEKCIJA

V letu 2026 na stanovanjski inšpekciji načrtujemo v največji možni meri obravnavati prispele pobude za ukrepanje oziroma zmanjšati pričakovani čas obravnave od dne evidentiranja pobude, izvajanje inšpekcijskih nadzorov ter voditi prekrškovne in izvršilne postopke.

I. OBRAVNAVA PRIJAV IN ZADEV

Stanovanjska inšpekcija pri obravnavi prijav pravnih in fizičnih oseb in pri vodenju inšpekcijskih postopkov upošteva javni interes, kot ga opredeljuje Stanovanjski zakon (SZ-1), Zakon o varovanju kupcev enostanovanjskih stavb in stanovanj (ZVKSES) in Zakon o gostinstvu (ZGos-1)

Za javni interes na stanovanjskem področju po SZ-1, se šteje zlasti zagotavljanje takšnega stanja večstanovanjske stavbe, da je omogočena njena normalna raba zagotavljanje pogojev za učinkovito upravljanje večstanovanjskih stavb.

Za javni interes na področju prodaje novogradenj po ZVKSES, se šteje zavarovanje kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pred tveganji Investitorjeve finančne nesposobnosti oziroma pred tveganjem neizpolnitve obveznosti Investitorja, ko le-ta še pred končanjem gradnje prične s prodajo.

Za javni interes na področju urejanja gostinske dejavnosti po ZGost-1 v delu iz pristojnosti stanovanjske inšpekcije, se šteje preverjanje opravljanja dejavnosti kratkoročnega oddajanja turistom v stanovanju, ki se nahaja v stanovanjski stavbi z oskrbovanimi stanovanji ter preverjanje pogojev (soglasja) za opravljanje dejavnosti kratkoročnega oddajanja turistom v stanovanju v večstanovanjski stavbi.

Stanovanjska inšpekcija pri določanju prioritet inšpekcijskih nadzorov upošteva zlasti naslednje kriterije, ki so razvrščeni po pomembnosti:

1. Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov večstanovanjske stavbe v etažni lastnini, ki ima vpliv na stavbo kot celoto in kjer lahko zaradi ne-vzdrževanih skupnih delov stavbe lahko nastane večja škoda po SZ-1 (poudarek na normalni uporabi najemnega stanovanja);
2. Zagotavljanje vzdrževanja posameznih delov večstanovanjske stavbe v etažni lastnini, ki ima vpliv na druge posamezne in/ali skupne dele stavbe po SZ-1 (poudarek na normalni uporabi najemnega stanovanja);
3. Vzpostavljeno ustrezno okolje za upravljanje stavbe v etažni lastnini kot celote, začasna določitev upravnika in nadzor upravnikov pri izvajanju pooblastil po SZ-1;
4. Nadzor ali so izdane odločbe stanovanjske inšpekcije izvršene – izvršilni postopki po SZ-1;
5. Nadzor ali etažni lastniki uporablja stanovanje v skladu z določbami SZ-1 tudi za opravljanje dejavnosti v delu stanovanja brez ustreznih soglasij oziroma ali gre za dolgoročno oddajanje najemnikom (SZ-1) ali kratkoročno oddajanje turistom (ZGos-1);
6. Nadzor nad prodajalci (vmesni kupec/prodajalec) novih stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi oglaševanja prodaje novogradnje posameznim kupcem (ZVKSES);
7. Nadzor ali si je etažni lastnik v večstanovanjski stavbi z vzpostavljeno etažno lastnino pred izvajanjem vzdrževalnih del v posameznem delu ob posegu v skupne dele stavbe, s strani etažnih lastnikov stavbe pridobil ustrezna soglasja (SZ-1);
8. Ostalo (NSO, odgovarjanje na vprašanja pošiljateljev, novinarska vprašanja, sodelovanje z drugimi institucijami kot npr. KPK, Varuh RS, Zagovornik enakosti, ...).

Z vidika izvajanja nadzora po navedenih kriterijih in izvajanja nadzora v okviru pooblastil stanovanjske inšpekcije, je pomembno kdo je dejanski inšpekcijski zavezanec (posamezni etažni lastnik ali vsi etažni lastniki) ne pa informacija o tem kdo je dejanski uporabnik stanovanja v večstanovanjski stavbi z vzpostavljeno etažno lastnino (najemnik, sorodnik, partner, ...). Glede na to, da se število prejetih pobud vsakodnevno spreminja tako po številu kakor po opisanih kriterijih, ni mogoče vnaprej napovedovati pričakovani čas obravnave pobude za ukrepanje.

II. USMERJENI INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

Osnovno izhodišče usmerjenih nadzorov stanovanjske inšpekcije je zagotoviti sistematičen nadzor nad temeljnimi nalogami stanovanjske inšpekcije oziroma nad področji, na katerih smo v preteklih letih zaznali večje število kršitev. Ker je bil stanovanjski zakon nazadnje noveliran leta 2025 (pred tem pa leta 2021) in so bila stanovanjski inšpekciji podeljena razširjena pooblastila, tovrstne nadzore izvajamo tudi z namenom informiranja etažnih lastnikov in upravnikov, da izpolnijo zakonske obveznosti po SZ-1. Prav tako se v letu 2026 ponovi usmerjeni nadzor nad oglaševanjem novogradenj oziroma nad tem, ali so izpolnjeni pogoji za začetek oglaševanja v skladu z določbami ZVKSES.

Usmerjeni pregledi v zvezi s koordiniranimi akcijami predstavljajo redno delo vsakega stanovanjskega inšpektorja. Stanovanjski inšpektor mora opraviti vsaj toliko nadzorov, kot je predvideno z letnim načrtom za posamezni usmerjeni nadzor.

V letu 2026 so na stanovanjski inšpekciji načrtovani naslednji usmerjeni nadzori:

1. Opuščeno vzdrževanje najemnih stanovanj (93. in 126. člen SZ-1);
2. Nadzor nad oddajo stanovanj – najemnikom in najemne/podnajemne pogodbe v letu 2025 ter obveščanje upravnika o imenu najemnika s številom oseb, navedenih v najemni pogodbi (24. in 84. člen SZ-1);
3. Nadzor nad upravniki, in sicer ali je bil leta 2025 sklican Zbor etažnih lastnikov, izdelan zapisnik zbora (36. in 38. člen SZ-1) ter izdelava letnega poročila (64. člen SZ-1);
4. Nadzor nad pogoji za začetek oglaševanja prodaje novogradnje (5. člen ZVKSES);
5. Nadzor nad opravljanjem dejavnosti – kratkoročno oddajanje stanovanj turistom v oskrbovanih stanovanjih (drugi odstavek, 20. člen ZGos-1).

V letu 2026 se pričakuje polna uveljavitev Zakona o gostinstvu (ZGos-1) z vsemi podzakonskimi akti. Sredi leta oziroma glede na okoliščine, bomo preverili razmere na terenu (tudi prežete pobude) ter ocenili ali je morebiti možno, glede na kadrovsko zasedbo, pripraviti in izvesti usmerjeni nadzor tudi na ostalih področjih novih pristojnosti po ZGos-1 (trenutno načrtovano zgolj v stavbah z oskrbovanimi stanovanji).

Osnovni cilji stanovanjske inšpekcije so trenutno definirani preko sedmih temeljnih nalog, in sicer

- S1 – Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb,
- S2 – Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele,
- S3 – Učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov,
- S4 – Kontrola prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi oglaševanja prodaje posameznim kupcem,
- S5 – Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij,
- S6 – Nadzor etažnih lastnikov in najemnikov,
- S7 – Najemna stanovanja.

III. IZVRŠILNI POSTOPKI

Vodenje izvršilnih postopkov predstavlja redno obvezno delo na stanovanjski inšpekciji. Tovrstnih postopkov ni možno vnaprej predvideti, saj je to odvisno od števila, koliko izdanih inšpekcijskih odločb je izvršenih, v z odločbo določenih rokih ter načela »sorazmernosti« pri vzpostavitvi zakonitega stanja (izrekanje denarnih kazni). Ob tem se soočamo tudi z nezmožnostjo izvršitve odločbe inšpekcijskih zavezancev zaradi različnih okoliščin (socialni status zavezanca, število zavezancev, energetska revščina, ...), kjer je izrekanje denarnih kazni neučinkovito (neizterljivo).

IV. PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Vodenje prekrškovnih postopkov predstavlja redno obvezno delo na stanovanjski inšpekciji. Tovrstnih postopkov ni možno vnaprej predvideti, saj je to odvisno od prispelih pobud oziroma ugotovljenih kršitev ob vodenju inšpekcijskih postopkov, kot npr. po SZ-1 predvidenega zgolj prekrškovnega ukrepanja ter načela »sorazmernosti« pri vzpostavitvi zakonitega stanja.

Franc Rančigaj,
v. d. glavnega inšpektorja
Inšpektorata RS za okolje in prostor